

VZPOMÍNKA NA PROFESORA MILOŠE ZLÁMALA

+++

**ÚSTAV MATEMATIKY FSI VUT V BRNĚ VE SPO-
LUPRÁCI S ČESKOU MATEMATICKOU SPOLEČ-
NOSTÍ A BRNĚNSKOU POBOČKOU JEDNOTY
ČESKÝCH MATEMATIKŮ A FYZIKŮ ZAVZPO-
MÍNÁL NA PROFESORA MILOŠE ZLÁMALA.
VZPOMÍNKOVÉ ODPOLEDNE K NEDOŽITÝM
90. NAROZENINÁM VÝZNAMNÉHO PROFESO-
RA BRNĚNSKÉ TECHNIKY A SVĚTOZNÁMÉHO
MATEMATIKA SE USKUTEČNILO POD ZÁŠTITOU
REKTORA VUT V BRNĚ PETRA ŠTĚPÁNKA
14. LEDNA 2015 V AULE CENTRA VUT V BRNĚ.**
+++

Miloš Zlámal se narodil 30. prosince 1924 ve Zborovicích u Kroměříže. Vystudoval matematiku a fyziku na Masarykově univerzitě a nastoupil jako asistent na katedru matematiky brněnské techniky. Po vědecké přípravě v Matematickém ústavu ČSAV v Praze působil na Přírodovědecké fakultě MU. V roce 1961 se vrátil na VUT v Brně, kde se stal vedoucím a od 1963 ředitelem nově založené Laboratoře počítačích strojů (později Oblastní výpočetní centrum). V roce 1990 přešel na Katedru matematiky Fakulty strojíního inženýrství VUT v Brně, kde setrval i po odchodu do důchodu až do své nečekané smrti 22. června 1997. Více se dočtete v publikaci *Miloš Zlámal, zakla-*

datel matematické teorie MKP, kterou v roce 2006 vydalo Nakladatelství VUTIUM.

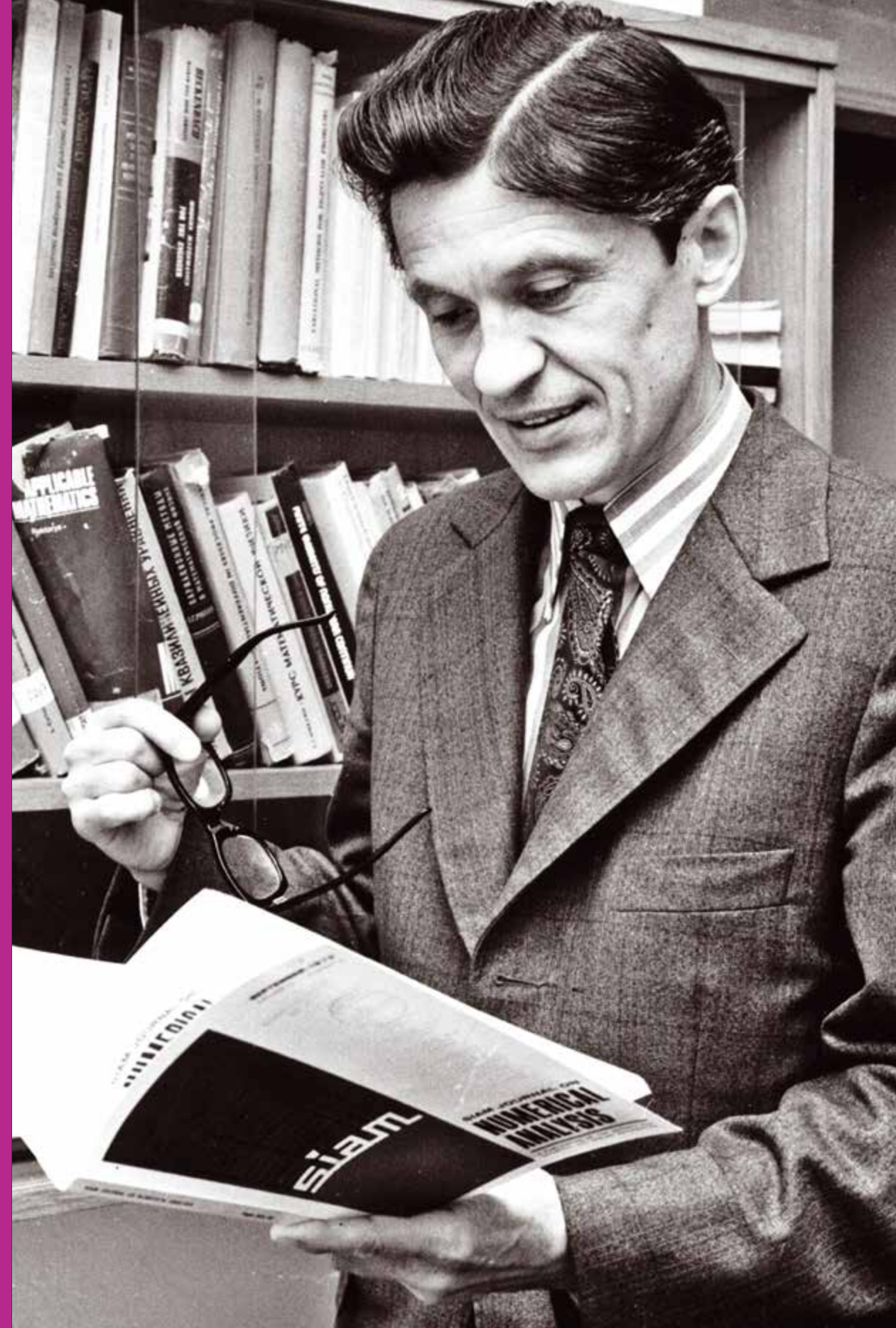
Profesor Zlámal dosáhl významných výsledků v teorii obyčejných i parciálních diferenciálních rovnic, do světové historie se však zapsal jako zakladatel matematické teorie metody konečných prvků (MKP). Ta je základem většiny současných výpočetních metod pro řešení parciálních diferenciálních rovnic v řadě technických oborů, jakými jsou mechanika kontinua, termika, elektromagnetismus a další. O jeho výjimečnosti svědčí také fakt, že – ač nestraník – funkci ředitele zastával 27 let a v letech 1983–1992 byl předsedou vědeckého kolegia pro matematiku ČSAV. V době normalizace měl odvahu přijmout do laboratoře i pracovníky, kteří byli pro režim nepohodlní. Pod jeho vedením se Laboratoř počítačích strojů stala nejvýznamnějším ústavem tohoto typu v zemi a sehrála klíčovou roli při zavádění výpočetních metod a počítačů do praxe nejen v rámci VUT, ale i do výzkumných ústavů a výrobních závodů.

Profesor Zlámal se věnoval MKP nejen po teoretické stránce – našel a realizoval řadu nových variant, které dotáhl až k vysoce efektivním numerickým metodám, jež lze využít v technické

praxi. Své teoretické výsledky chtěl vždy potvrdit numerickými experimenty. Soustředil kolem sebe tým matematiků, programátorů a inženýrů. Brněnská škola MKP získala se svými vědeckými výsledky velký náskok před světem. Pracoviště řešilo i technické úlohy pro Žďárské strojírny, ČKD Blansko a řadu dalších podniků.

Cílem Vzpomínkového odpoledne bylo připomenout tohoto světoznámého vědce, jeho dílo a dobu počátků počítačů v Brně. V první odborné části zaměřené na MKP vystoupili prof. Michal Křížek z Matematického ústavu AV ČR v Praze, prof. RNDr. Miloslav Feistauer, DrSc., z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze a prof. RNDr. Jozef Kačur, DrSc., z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislavě. K druhé části zaměřené více na laboratoř a dobu počátků počítačů na VUT přispěli prof. RNDr. Alexander Ženíšek, DrSc., z VUT, Ing. Libor Holuša, CSc., a prof. RNDr. Ivo Marek, DrSc., z MFF UK a FSv ČVUT v Praze.

O zpříjemnění vzpomínkového odpoledne se postaral varhanními předěly prof. Jiří Jan z FEKT VUT v Brně. Celá akce, kterou připravil a moderoval prof. Jan Franců, byla zakončena připítkem ve dvoraně Centra VUT.

text prof. Jan Franců, Ústav matematiky
FSI VUT v Brně
foto archiv autora

Summary:

In cooperation with the Czech Mathematical Society and the Brno branch of the Union of Czech Mathematicians and Physicists, the Institute of Mathematics at the BUT Faculty of Mechanical Engineering has organized a meeting to commemorate the 90th birth anniversary of Professor Miloš Zlámal, an outstanding BUT mathematician with world renown. It took place in the afternoon of 14th January in the Great Hall of the BUT Centre. In addition to his remarkable results in the theory of ordinary and partial differential equations, Professor Zlámal went into the world's history as the founder of the method of finite elements, which is the basis of most modern computing methods for solving partial differential equations used in a number of engineering fields.